

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Semana a z členov senátu JUDr. Petra Dukesa, JUDr. Jany Zemaníkovej, JUDr. Ľubomíry Kúdelovej a JUDr. Viery Pepelovej, v právnej veci žalobcu: **P.** (predtým B.), B., IČO: X., proti žalovanému: **JUDr. J.**, správca konkurznej podstaty úpadcu H., zast. advokátom JUDr. V., **o určenia poradia**, na mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 22. novembra 2005 č. k. 5 Cbi 44/05-47 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 7. apríla 2006 č. k. 6 Obo 412/2005-54 rozhodol

t a k t o :

Uznesenie súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti a uznesenie odvolacieho súdu **z r u š u j e** a vec v rozsahu zrušenia vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odôvodnenie :

Krajský súd v Bratislave uznesením z 22.11.2005 č. k. 5 Cbi 44/05-47 v dôsledku späťvzatia žaloby konanie zastavil a žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal (§ 146 ods. 1 písm. c/ OSP).

Na odvolanie žalovaného, smerujúceho proti výroku o náhrade trov konania, odvolací súd uznesením zo 7.4.2006 č. k. 6 Obo 412/2005-54 napadnutý výrok potvrdil. V odôvodnení uznesenia odvolací súd uviedol, že z procesného hľadiska zastavenie konania zaviniť žalobca, kedy podľa § 146 ods. 2 O.s.p. je povinný nahradiť žalovanému účelne vynaložené trovy konania.

Súd prvého stupňa pri rozhodovaní o trovách konania neskúmal, kto zaviniť, že sa konanie muselo zastaviť, lebo rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Podľa § 150 O.s.p., ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať.

Citované ustanovenie umožňuje súdu, aby mohol prihliadnuť k zvláštnostiam jednotlivých prípadov, kde by všeobecné ustanovenia o náhrade nákladov konania boli tvrdé. Použitie ustanovenia § 150 O.s.p. platí aj v prípade, ak by hradenie nákladov prináležalo podľa § 146 O.s.p. a ak ide o prípad hodný zvláštného zreteľa.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na ustanovenie § 33 ods. 1 zákona o konkurze a vyrovnaní, podľa ktorého z uspokojenia sú vylúčené trovy účastníkov konania, ktoré im vznikli účasťou v konkurznom konaní a v konaniach súvisiacich s konkurzom.

Je nepochybné, že prejednávaná vec bola sporom, ktorý súvisel s konkurzom.

Vzhľadom na uvedené osobitné ustanovenie zákona o konkurze a vyrovnaní v konaniach proti správcovi v prípade úspešnosti žalobcu by trovy konania neboli

v konkurznom konaní uspokojené. Ide o ochranu správcu. Vzhľadom na zásadu rovného postavenia účastníkov konania, odvolací súd túto okolnosť pokladal za dôvod hodný osobitného zreteľa v zmysle § 150 O.s.p., a preto správne náhradu trov konania žalovanému nepriznal.

Ak súd prvého stupňa žalovanému náhradu trov konania napadnutým uznesením nepriznal, rozhodol vecne správne. Preto odvolací súd podľa § 219 O.s.p. uznesenie v napadnutej časti potvrdil.

Proti uzneseniu súdu prvého stupňa do výroku o náhrade trov konania, aj proti uzneseniu odvolacieho súdu z podnetu žalovaného podal mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky a navrhol ich v uvedenom rozsahu zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Na zdôvodnenie mimoriadneho dovolania uviedol, že súd prvého stupňa pochybil, ak o náhrade trov konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ OSP. V danom prípade sa totiž mal riadiť ustanovením § 146 ods. 2 alinea prvá veta OSP, z ktorého vyplýva, že niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy.

Takýto postup vyplýva aj z ustálenej právnej praxe, teda ak navrhovateľa vezme návrh späť a nejde o prípad podľa § 146 ods. 2 druhá veta OSP, z procesného hľadiska zásadne platí, že zavinil zastavenie konania, a preto je povinný nahradiť žalovanému trovy konania (R 49/1993).

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie krajského súdu potvrdil. Okrem toho, že sa stotožnil s obsahom preskúmaného rozhodnutia, konštatoval, že súd prvého stupňa pri rozhodovaní o trovách konania neskúmal, kto zavinil, že sa konanie muselo zastaviť. Správnosť rozhodnutia krajského súdu potvrdil s poukazom na ustanovenie § 150 OSP a s ním spojené dôvody osobitného zreteľa, pri existencii ktorých súd nemusí trovy konania priznať. Takýto dôvod súd vzhliadol v ustanovení § 33 ods. 1 zákona o konkurze a vyrovnaní, podľa ktorého z uspokojenia sú vylúčené trovy účastníkov konania, ktoré im vznikli účasťou v konkurznom konaní a v konaniach súvisiacich s konkurzom. V tomto vyslovil

záver, že neakceptovaním tohto ustanovenia by došlo k narušeniu zásady postavenia účastníkov konania, pričom uvedené ustanovenie označil za okolnosť – dôvod hodný osobitného zreteľa tak, ako to predpokladá § 150 OSP, preto súd náhradu trov konania žalovanému nepriznal.

Takýto záver súdu by mal opodstatnenie vtedy, pokiaľ by sa každé konkurzné konanie malo skončiť zrušením spoločnosti úpadcu bez predpokladov na vykonanie jej likvidácie, lebo po ukončení konkurzného konania úpadcovi nezostal žiadny majetok, teda na základe rozhodnutia súdu o výmaze spoločnosti na základe § 68 ods. 4 vety druhej Obchodného zákonníka. Ak by taký výsledok konkurzu bol nevyhnutný, tak priznaním nároku na náhradu trov v konaní, ktoré sa skončilo v priebehu konkurzu, by súdnym rozhodnutím o trovách v prospech úspešného účastníka vznikla nevymožiteľná pohľadávka, ktorú by nebolo možné úspešne uplatňovať v konkurze s cieľom jej uspokojenia.

Okolnosť, že právo na náhradu trov konania priznané úspešnému účastníkovi v spore o vylúčenie veci z podstaty nie je uspokojiteľné v konkurznom konaní, ako dôsledok § 33 ods. 1 písm. b/ zákona o konkurze a vyrovnaní, neznamená však, že taká pohľadávka by nemala byť uspokojená po skončení konkurzného konania po splnení rozvrhového uznesenia alebo v rámci likvidácie spoločnosti úpadcu, t.z. v prípade, že po skončení konkurzu by jej zostal majetok. V takom prípade je možné prihlásiť pohľadávku z titulu súdom priznanej náhrady trov konania po vstupe spoločnosti úpadcu do likvidácie v zmysle ust. § 73 Obchodného zákonníka a nie je priamo vylúčené jej uspokojenie z likvidačného zostatku. Navyiac tieto pohľadávky nemožno považovať za neoprávnené, pretože z hľadiska hmotného práva nezanikajú a je ich možné uspokojiť v súdnom alebo inom konaní za podmienky, že dlžník bude existovať a bude mať majetok. Obdobný záver vyplýva aj z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obo 199/01 (zo súdnej praxe 2/2003), ako aj z rozsudku toho istého súdu sp. zn. 1 M Obdo 1/2005.

Odpovede na otázky, či po skončení konkurzného konania zostane spoločnosti úpadcu nejaký majetok, alebo či dôjde ku skončeniu konkurzu s dôsledkom, že sa spoločnosť úpadcu pre nemajetnosť bude zrušovať bez

likvidácie a dôjde k jej výmazu rozhodnutím súdu, nemožno v konaní o vylúčenie veci z podstaty vopred prejednať. Preto okolnosť, že prípadne priznaná náhrada trov konania úspešnému účastníkovi vylučovacieho konania nebude uspokojiteľná v konkurznom konaní, nie je dôvodom osobitného zreteľa, ani dôvodom výnimočnosti prípadu v zmysle § 150 OSP pre rozhodovanie o nepriznaní náhrady trov konania.

Použitie ustanovenia § 150 musí vždy zodpovedať osobitným okolnostiam prípadu a musí mať vždy výnimočnú povahu, ktorá musí byť v rozhodnutí i náležite odôvodnená. Výnimočnosť môže spočívať ako v okolnostiach danej veci, tak aj v okolnostiach na strane účastníka konania. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať tiež na okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde.

Ak odvolací súd v danej veci rozhodol o náhrade trov konania podľa § 150 OSP, vec nesprávne právne posúdil (§ 243f ods. 1 písm. c/ OSP). Nesprávneho právneho posúdenia sa dopustil aj prvostupňový súd, keď nesprávne aplikoval ustanovenie právneho predpisu (§ 146 ods. 1 písm. c/ OSP).

Žalovaný v písomnom vyjadrení uviedol, že súhlasí s obsahom mimoriadneho dovolania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 4 OSP), mimoriadne dovolanie prejednal bez nariadenia dovolacieho pojednávania. V medziach podaného mimoriadneho dovolania preskúmal napadnuté uznesenia, ako aj konanie, ktoré im predchádzalo a dospel k záveru, že podanie tohto mimoriadneho opravného prostriedku je dôvodné.

Vychádzajúc z konštantnej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, na ktorú správne poukazuje aj mimoriadne dovolanie a tiež napr. rozsudok z 28.6.2007 sp. zn. 1 M Obdo V 8/2006, dovolací súd v celom rozsahu sa stotožňuje so skutkovou, ako aj právnou argumentáciou generálneho prokurátora. Je nepochybné, že ak žalobca vezme žalobu späť a nejde o prípad podľa § 146 ods. 2

druhá veta OSP, že z procesného hľadiska platí, že zastavenie konania zaviniť žalobca, a preto je povinný žalovanému nahradiť trovy konania. Preto súd prvého stupňa pochybil, ak o náhrade trov konania rozhodol podľa § 141 ods. 1 písm. c/ OSP, hoci do úvahy prichádzalo ust. § 142 ods. 2 OSP. Vzhľadom na toto pochybenie už ani neskúmal, či nie sú splnené podmienky na postup podľa § 150 OSP.

Odvolačný súd pochybenie súdu prvého stupňa sčasti napravil tým, že správne poukázal na ust. § 142 ods. 2 OSP a následne tiež správne postupoval v tom, že skúmal, či vo veci nie sú splnené podmienky pre postup podľa § 150 OSP, pričom dospel k záveru, že dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle tohto ustanovenia sú dané tým, že ust. § 33 ods. 1 ZKV vylučuje z uspokojenia trovy účastníkov konania, ktoré im vznikli účasťou v konkurznom konaní a v konaniach súvisiacich s konkurzom.

Uvedený názor odvolacieho súdu je však nesprávny. Ustanovenie § 33 ods. 1 ZKV nerieši právo na priznanie trov konania, ale otázku, v akom prípade sú trovy z uspokojenia vylúčené. Toto ustanovenie sa nevzťahuje na rozhodnutie o náhrade trov konania a nemôže byť použité ani ako dôvod hodný osobitného zreteľa podľa § 150 OSP, a to z dôvodov uvedených v mimoriadnom dovolaní.

Na základe uvedených dôvodov dovolací súd podľa ust. § 243i ods. 2 v spojení s § 243b ods. 1, 2 OSP uznesenie súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti, t.j. vo výroku o náhrade trov konania a uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 30. apríla 2008

JUDr. Juraj Seman, v. r.
predseda senátu